

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Jakie postawy przyjmuje człowiek wobec zła? Omów zagadnienie na podstawie *Dżumy* Alberta Camusa. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Albert Camus, *Dżuma*

EPOKA

Egzystencjalizm

CZAS WYPOWIEDZI

ok. 3 min

OPRACOWANIE

nauczyciele Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

Czym jest zło? Skąd pochodzi? Dlaczego jednostki źle postępują? Te pytania trapią ludzkość od tysięcy lat i wciąż nie udało się znaleźć na nie jednoznacznej odpowiedzi. W wielu religiach zło przypisuje się działaniu sił ciemności. Niektórzy myśliciele twierdzą natomiast, że skłonność do czynienia zła leży w naturze człowieka albo jest skutkiem życia w zepsutej cywilizacji. Nic dziwnego, że twórcy chętnie podejmują tę tematykę. I tak jest w przypadku *Dżumy* Alberta Camusa - nie tylko

pisarza, ale też filozofa-egzystencjalisty. W tym utworze przejawem, a zarazem symbolem zła jest śmierć - ta, której nie da się uniknąć, ale z którą należy walczyć za wszelką cenę.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tezę

Taką walkę prowadził chociażby doktor Bernard Rieux. Lekarz nie potrafił zaakceptować ogromu cierpienia, które powodowała dżuma - zwłaszcza jeśli dotyczyło ono niewinnych. Śmiertelną chorobę traktował więc jako coś jednoznacznie złego i absurda, przeciwko czemu człowiek musi się buntować. Według lekarza bakcyl dżumy na zawsze pozostanie obecny na ziemi, jednak mimo to Rieux robił wszystko, by zwalczyć chorobę i ulżyć cierpiącym.

Wobec zła buntował się także Jean Tarrou. Bohater był zdania, że każdy człowiek nosi w sobie dżumę. Miał przez to na myśli, że ludzie bez wyjątku są zdolni do czynienia zła. Ich obowiązkiem jest niedopuszczenie, żeby zło - podobnie jak choroba - rozprzestrzeniało się na innych. Tarrou - syn prokuratora - uczestniczył w rozprawie sądowej, na której jego ojciec przyczynił się do egzekucji oskarżonego. To doświadczenie silnie nim wstrząsnęło, skłaniając go do późniejszej walki z instytucją kary śmierci. Bohater postępował podobnie podczas epidemii dżumy, która była dla chorych pewnego rodzaju wyrokiem. Żeby ograniczyć liczbę ofiar, Tarrou działał w służbach sanitarnych. Ostatecznie sam oddał życie, pozostając wiernym ideałom.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Walkę ze złem podjęli też bohaterowie reportażu Hanny Krall. *Zdążyć przed Panem Bogiem* to relacja z powstania w getcie żydowskim - rozpaczliwego gestu sprzeciwu wobec zbrodniczej nazistowskiej ideologii. Podobne starcie toczy się na drugim planie czasowym dzieła, już po wojnie, kiedy lekarze - na czele z kardiologiem Markiem Edelmanem - walczą o ludzkie życie. Mają jednak świadomość, że tylko je przedłużają, a w niektórych przypadkach - jedynie o krótką chwilę. Mimo to nie przestają walczyć, tak samo jak bohaterowie *Dżumy*.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Oba utwory pokazują ludzi, którzy aktywnie przeciwstawiają się śmierci - to właśnie ona utożsamiana jest w tych dziełach ze złem. W *Dżumie* mamy walkę z zabójczą chorobą, ale też - z instytucją kary śmierci, której nie potrafił zaakceptować Jean Tarrou. Podobnie dwa oblicza starcia ze złem pokazuje *Zdążyć przed Panem Bogiem*. Reportaż to zarówno relacja z powstania w getcie warszawskim, jak i zapis codziennej pracy lekarzy, którzy są w pełni oddani ratowaniu życia.